

Класицизм в українській архітектурі XIX ст.

Підготувала
Чередніченк
о Богдана
Група НА
11/2

Зміст

- Вступ
- Історія розвитку класицизму
- Етапи
- Перший етап
- Другий етап
- Третій етап
- Висновок

Вступ

- У своїх кращих зразках мистецтво класицизму несло важливі естетичні і виховні функції. Урочиста простота будинків, площ, вулиць зовні ніби підпорядковані, геометрії, несла в собі глибокі емоційні імпульси. Розвиток архітектури великою мірою зумовлюється прогресом будівельної техніки.

Історія розвитку класицизму

- Кінець XVII – поч. XIX ст.
характеризується в українській архітектурі значним зростанням обсягу будівництва, поширенням нового стилю – класицизму. З одного боку цей стиль надавав усім містобудівельним заходам державного офіційного характеру, а з іншого в межах цього стилю якоюсь мірою виявились історично-прогресивні будівельно-архітектурні тенденції часу.

Одеська опера, 1809, архітек. Тома де Томон

Етапи класицизму

- Перший етап - ранній (катерининський) класицизм (1762-1796 рр.)

- Архітектура першого етапу відзначається переходом від барокко до класицизму, пошуками нових засобів художньої виразності, й новим підходом до ансамблевої забудови. За часів класицизму набуває значення відкритий характер композиції ансамблів площ, вулиць і окремих комплексів.

Громадські споруди будувалися з урахуванням їх призначення — головною метою архітектора стало не створення зовнішньої привабливості, а внутрішнього комфорту (висока *стеля*, вентиляція, освітлення).

Середина XIX ст.

У середині XIX ст.
зразками класицизму
були величаві палати
гетьмана Кирила
Розумовського в
Почепі, Яготині,
Глухові й Батурині.

- Церква в с. Рокитне є яскравим прикладом сміливого архітектурного рішення, властивого ранньому класицизму. У плані цей храм являє собою ротонду, до якої зі сходу і заходу примикають невеликі чотиригранні крила.

- Другий етап - ампір або олександрівський класицизм (1801 -1825 рр.). Він знаходився під потужним впливом мистецтва наполеонівської Франції.

- Для ампіру типово використання скульптур античного зразка, а також скульптурних конструкцій з грифонами, сфінксами, левами і т.п. Подібні прикраси в архітектурі стилю ампір розташовані впорядковано із суворим дотриманням симетрії.

Ампір в Україні:

- Монумент на честь перемоги царя Петра І над шведами, Полтава (архітектор Тома де Томон).
- Ансамбль Круглої площі, місто Полтава.
- Колишній Ніжинський ліцей (архітектор Луїджі Руска)
- Палац графів Реїв, Микулинці.
- Монумент дюку Рішельє, Одеса, скульптор Мартос Іван Петрович.
- Монумент на честь Казарського, Севастополь.

Палац графів Рєїв Микупицкі

- Один з прекрасних зразків храму олександрівською епохи є **Різдвяна церква**, що була побудована за проектом архітектора А. І. Меленського. Вона має незвичайну планування: основний обсяг храму являє собою восьмигранник, до якого зі східного боку прилягає напівкругла апсида, а з західного - струнка, прямокутна в плані дзвіниця.

- Третій етап - пізній класицизм або миколаївський класицизм (1825-1855 рр.).

- Для цього періоду класицизму характерний розвиток прибуткового будинку. До цієї категорії належить збудований у 1842 р. так званий театр С. Скарбка у Львові. Театр вбудовано у велику чотирьохповерхову споруду з квартирами.

- **Успенська дзвіниця** в Харкові є визнаною вершиною класицистичного зодчества на території України. Спроекована архітектором Е. А. Васильєвим і завершена А. А. Тоном, вона поєднала в собі практично всі досягнення російського класицизму - віртуозне володіння ордерними елементами, ювелірну точність пропорцій, тонке уміння мінімальними художніми засобами надати будівлі пластичну виразність. Кожен з п'яти ярусів дзвіниці, побудований окремо, міг би стати самотійним пам'ятником архітектури.

Висновок

- Класицизм в архітектурі закінчився в 60-х роках XIX ст.. Але цей рубіж дуже умовний, бо традиції, здобутки в містобудуванні справляли вплив і на архітектурну практику наступних часів. Регулярна система планування міста, видатні палацово паркові комплекси розкривають багатства будівельної і художньої культури тих часів і займають значне місце в загальній культурній спадщині українського народу.